

1953. Directiva privind munca informativă de investigații a organelor Ministerului Securității Statului.

Ministerul Securității Statului

Strict Secret
1953

Despre păstrarea și folosirea broșurii

- Această broșură este strict internă și se păstrează în casa de fier.
- Titularul care primește broșura, după ce o lucrează, va da posibilitate lucrătorilor operativi interesați de a o studia, fără ca ei să aibă dreptul de a copia sau multiplica acest material.
- Broșura se dă pentru studiu contra chitanță.
- Când studiul durează mai multe zile, broșura va fi înapoiată la terminarea serviciului, titularului, pentru a o închide în casa de fier.
- Directorii Regionali, locțiitorii lor, șefii de servicii, de secții și de birouri vor controla periodic existența broșurii și condițiile de păstrare a ei de către cei ce o dețin.
- În caz de mutare din muncă, tovarășul care deține broșura o va preda cu proces-verbal aceluia care preia acea muncă.

Directiva

**despre munca informativă de investigații a organelor
Ministerului Securității Statului**

Investigația este obținerea secretă a materialelor care interesează organele Ministerului Securității Statului, asupra persoanelor care sunt într-o verificare sau sunt într-o acțiune (supraveghere). Calitatea și cantitatea „sarcinilor” de investigație îndeplinite depind de calitatea și mărimea rețelei de informatori, de justa exploatare a surselor oficiale care ne stau la dispoziție, de priceperea, conștiinciozitatea și tactul lucrătorului operativ care face investigația și de datele cât mai precise și indicațiile cât mai complete obținute de organele informative asupra problemelor care le interesează.

De calitatea și obținerea la timp a rezultatelor investigațiilor depinde într-o bună măsură îndrumarea justă a acțiunii informative și desfășurarea ei, contribuind astfel la descoperirea, demascarea și lichidarea dușmanului de clasă.

Cu toate realizările obținute până în prezent de organele noastre de investigații din Aparatul Central și Exterior, *există încă mulți lucrători operativi care dau dovadă de multă ușurință și superficialitate, făcând greșeli serioase¹*, care duc la îngreunarea muncii informative și uneori chiar la deconspirarea ei.

De asemenea, șefii organelor de investigații, *nu se preocupă suficient de instruirea lucrătorilor operativi* pentru a-i învăța metodele muncii de investigație, importanța rețelei informative, metodele de recrutare, educarea informatorilor etc., în conformitate cu directiva „Despre Munca cu Agentura”.

Arătăm câteva exemple:

---

¹ Toate sublinierile din acest document, în original (nt. C.N.S.A.S.).

- Un lucrător operativ, primind sarcina de a efectua investigații asupra unei persoane, s-a mulțumit a o căuta la Evidențele Biroului Populației și Spațiului Locativ, fără însă a mai cerceta și pe teren la domiciliul indicat în „sarcină”, dând astfel un raport negativ.

Contraverificându-se pe teren, individul a fost identificat la domiciliul indicat în „sarcină”, unde era cunoscut că locuiește de cca. 6 luni, însă nu-și făcuse mutațiile la Biroul Populației și Spațiul Locativ.

- Un lucrător operativ, ducându-se la o instituție pentru a consulta dosarul unei persoane, s-a prezentat la biroul de informații, arătând că este de la Securitate și că dorește să meargă la Serviciul de Cadre.

Funcționarul de la informații i-a atras atenția că nu poate merge la Serviciul de Cadre, fără a anunța în prealabil responsabilul de cadre.

Lucrătorul operativ, luând legătura telefonică cu Serviciul de Cadre, a cerut permisiunea să consulte dosarul ce-l interesa, pronunțând totodată și numele persoanei la telefon față de funcționarul de la biroul de informații. Funcționarul fiind prieten cu individul, l-a încunoștințat că Securitatea se interesează de el.

- Un lucrător operativ, trebuind să facă o pătrundere în domiciliul unei persoane pentru a constata dacă aceasta are mașină de scris, a folosit pentru acoperire o legitimație de inspector de la Comitetul de Radio.

În discuțiile ce le-a purtat cu persoana, s-a văzut că nu posedă cunoștințele necesare unui inspector de la Comitetul de Radio, iar persoana, fiind un element foarte rafinat, a sesizat că investigatorul nu este inspector la Radio, deși prezentase o legitimație în acest sens.

- Un alt investigator, deși primise indicații de a verifica persoanele cu care trebuia să ia legătura pentru a stabili activitatea unei alte persoane, nu a respectat acestea și pătrunzând direct în imobilul respectiv, a luat legătura cu fratele acesteia.

Căutând să găsească o ieșire, s-a prezentat ca fiind trimis de Serviciul de Cadre al unui minister unde fusese propus pentru încadrare, ori, cum cel cu care luase legătura știa că fratele său este vizat și mai ales că nu avea nimic cu ministerul respectiv, s-a sesizat și și-a prevenit fratele că este căutat de Securitate.

- Într-un caz asemănător, investigatorul nu a verificat locatarii care domiciliau în același imobil cu persoana și, intrând în curtea imobilului, s-a adresat primului locatar ieșit în cale, folosindu-l ca sursă, ca să constate că persoana cu care discuta era chiar cel căutat.

În scopul lichidării lipsurilor din munca de investigație și a dirijării ei spre *organizarea și folosirea largă a agenturii informative*, Ministerul Securității Statului, dă următoarele directive în legătură cu această muncă:

I. Despre structura organizatorică

Munca de investigație, este organizată pe baza principiului teritorial al împărțirii administrative a orașelor de subordonare republicană, regională și raională în raioane, secții, sectoare și străzi. Tuturor organelor investigatoare le revine sarcina de a efectua investigații și de a descoperi elementele dușmănoase *numai în sectorul lor de activitate*.

Astfel, în orașele împărțite în raioane (ex: București) se creează Birouri Raionale de Investigație, corespunzătoare ca întindere raioanelor administrative.

Birourile Raionale vor avea în subordine secții de investigație, corespunzătoare Secțiilor de Miliție.

Secția, la rândul ei, este împărțită în zone sau sectoare, în raport cu întinderea secției, densitatea populației, importanța problemelor și numărul lucrătorilor.

Investigatorii care lucrează în zone sau sectoare sunt conduși de un șef de echipă. *Investigatorii care lucrează într-o zonă sau sector își vor desfășura activitatea numai pe teritoriul (străzile și imobilele) ce li s-a repartizat.*

La Birourile Raionale, unde sarcinile nu sunt împărțite pe „Linii”, munca de investigație se face prin sectoriști.

În cazurile de investigații mai importante sau când trebuie asigurată conspirativitatea lucrării, la Birourile Raionale se pot deplasa pentru a efectua aceste lucrări și investigatorii de la Direcția Regională.

II. Formele de investigații

Investigațiile sunt de două feluri:

- a) Investigații simple,
- b) Investigații complexe.

Investigația simplă este culegerea de material asupra uneia sau câtorva probleme privind persoanele care interesează organele Securității Statului.

Exemplu de investigație simplă:

Interesează: „natura relațiilor cu locatarii din imobil” sau „dacă în 1946 a lucrat la uzinele «23 August» ca strungar” sau „date biografice și locurile unde a domiciliat” sau „manifestările prezente și legăturile” sau „domiciliul, ocupația actuală și locul de muncă” etc.

Investigația complexă este culegerea de material care caracterizează din toate punctele de vedere persoanele care ne interesează, ca: date biografice, apartenența și activitatea politică, materiale compromițătoare atât în trecut cât și în prezent despre cel care este în verificare cât și despre legăturile lui, caracterul relațiilor cu legăturile lui, caracterizarea din punct de vedere fizic, intelectual și moral, capacitatea persoanei asupra căreia se fac investigații, înclinațiile ei etc.

Îndeplinirea investigației simple sau complexe se stabilește de către Direcțiile sau Serviciile care trimit „sarcina” de investigație.

Extinderea problemelor, față de cele indicate în „sarcină”, poate fi făcută numai de comun acord cu Direcția care a trimis „sarcina”.

Orice inițiativă manifestată greșit în această direcție, poate duce la greșeli și deconspirări de acțiuni informative.

III. Surse și metode de obținere a datelor ce ne interesează

- A) Informatorii și rezidenții.
- B) Persoanele nerecruitate, dar verificate anterior.
- C) Materiale de la Serviciile de Cadre ale instituțiilor și întreprinderilor.
- D) Materiale de la arhivă.

A) Despre recrutarea și instruirea rețelei informative (informatori și rezidenți).

1. Informatorii și rezidenții sunt sursele de bază cele mai serioase și conspirative pentru obținerea rezultatelor care ne interesează în investigație.

În munca de investigație se folosesc informatorii.

Aceștia sunt vizați dintre locuitorii sectorului unde lucrează investigatorii, care prin activitatea lor atât în trecut cât și în prezent *s-au dovedit a fi elemente atașate regimului nostru și totodată cu posibilități de a ne furniza informații* asupra persoanelor care ne interesează, asupra stării de spirit și manifestărilor de orice natură care ar putea interesa

Securitatea Statului, precum și persoanele nerecrutate pe care lucrătorul operativ le-a întrebuințat în trecut.

Recrutarea informatorilor și excluderea lor din rețeaua informativă se face numai în baza aprobării șefilor secțiilor operative din Regiuni, precum și a șefului de serviciu și ajutorului său din Direcția Operativă.

Informatorii sunt verificați, luându-se ca punct de plecare domiciliul acestora și dacă este cazul se completează dosarul cu material cules prin Direcțiunile Regionale ale Ministerului Securității Statului.

Sub un pretext plauzibil se discută chiar cu cel vizat a deveni informator, pentru a-l cunoaște și a constata posibilitățile și capacitatea de îndeplinire a sarcinii de informator.

Pe baza datelor cuprinse în studiu și a motivelor expuse în referatul de propunere, primind aprobarea de recrutare a informatorului, lucrătorul operativ, fixează locul și ora unde va avea loc discuția în vederea recrutării.

Acest loc este fixat de la caz la caz sau la Sfatul Popular, Secția de Miliție, locul de producție sau uneori chiar la domiciliul informatorului, când condițiunile permit aceasta.

Primirea și întâlnirea cu candidatul care urmează a deveni informator se desfășoară *într-o atmosferă tovarășească, simplă*, pentru ca acesta să-și dea seama că problemele care se vor discuta, nu-i vor produce neplăceri.

În discuția pe care o va angaja, investigatorul va arăta la început cauzele pentru care l-a chemat, căutând să-i dea de înțeles că discuția are scopul unei cunoașteri reciproce, a unui interes față de modul de muncă și felul de trai al persoanelor de la domiciliul sau locul de producție.

Investigatorul va pune întrebări cât mai variate și apropiate de discuție pe măsură ce candidatul va da explicații la cele anterioare, ferindu-se a păstra o ordine cronologică și strictă a întrebărilor, *pentru a nu crea impresia unei anchete*, ci a unei convorbiri de la om la om.

Aceasta ajută, pe de o parte, pentru a verifica investigațiile culese anterior, sinceritatea și capacitatea candidatului, iar pe de altă parte, pentru a crea informatorului posibilitatea de a se simți cât mai calm, astfel putându-se trece mai ușor la discutarea sarcinilor pe care trebuie să le primească.

În timpul recrutării trebuie să se țină seamă de următoarele condițiuni:

- *Crearea unei atmosfere tovarășești, prilej pentru cel ce urmează a fi recrutat de a fi mai deschis. Astfel pe baza discuțiilor purtate cu el se poate ajunge la cunoașterea activității trecute și prezente a candidatului.*

- *Pregătirea candidatului în vederea primirii sarcinii de a colabora cu organele Securității Statului.*

- *Arătarea scopului colaborării cu organele Ministerului Securității Statului și luarea angajamentului scris.*

- *Instruirea informatorului prin încredințarea sarcinilor pe care le are de îndeplinit (loc de întâlnire, parolă, obiective de urmărit).*

După ce va fi recrutat, se va lua un angajament care va avea următorul cuprins:

Angajament

Subsemnatul ... născut la ... în comuna ... raionul ... regiunea ... îmi iau în mod voluntar angajamentul să comunic la timp organelor Ministerului Securității Statului tot ceea ce voi cunoaște despre munca de subminare dusă de elementele dușmănoase împotriva R.P.R., nefăcând nici o excepție, nici pentru rudele îndepărtate sau apropiate și voi executa diferite însărcinări date de organele de Securitate.

Informațiile pe care le voi furniza, le voi semna cu numele conspirativ ... în loc de numele meu adevărat ...

Îmi iau angajamentul să păstrez în secret absolut legătura și munca mea cu organele Securității Statului. Pentru divulgarea acestei legături și a informațiilor ce le voi furniza, port răspunderea penală conform legilor Republicii Populare Române².

Semnătura mea cu numele adevărat

Data

După luarea angajamentului se întocmește dosarul de informator care cuprinde în mod obligatoriu toate piesele indicate în directiva „Despre Munca cu Agentura”.

De asemenea, se întocmește o mapă în care se pune tot materialul, în original, obținut de la informator fie la cererea investigatorului, fie dat din propria sa inițiativă și care se anexează la dosarul informatorului.

***

Rezidenții sunt colaboratorii acoperiți, neîncadrați în statele organelor Ministerului Securității Statului, care conduc activitatea rețelei de informatori care le-a fost transmisă în vederea legăturii, în obiectivele și problemele deservite de organele de Securitate.

Ei se încadrează din rândurile membrilor de partid verificați, membrilor U.T.M. și numai în cazuri excepționale din rândurile informatorilor fără de partid, aparținând categoriei sociale mai apropiate de clasa muncitoare, care au fost verificați în munca practică și și-au dovedit devotamentul, atitudinea disciplinată și aptitudinile lor în munca informativă.

Unui rezident i se încredințează legătura cu 5-10 informatori, condiționat de capacitatea acestuia și timpul liber de care dispune.

Predarea către rezident a informatorilor se va face personal de investigator într-o casă conspirativă de întâlnire sau în alte locuri dinainte stabilite, pentru a se avea garanția că oamenii nu vor fi desconspirați.

Odată cu predarea informatorului, investigatorul va arăta rezidentului posibilitățile acestuia de a efectua munca de investigații și de a descoperi elementele dușmănoase.

Rezidentul trebuie să fie instruit în mod amănunțit asupra sarcinilor pe care le are de îndeplinit și asupra modului cum trebuie să folosească informatorul.

Rezidentul își întocmește un plan de întâlniri cu informatorii, fixând locurile de întâlnire, parolele de recunoaștere, zilele și orele întâlnirilor de așa natură, încât să se păstreze conspirativitatea legăturilor între ei.

La întocmirea planului, rezidentul va fi ajutat de investigator.

De asemenea, investigatorul stabilește cu rezidentul termenele în care vor fi prezentate informațiile culese; pentru aceasta stabilește cu rezidentul felul de a se întâlni (telefon, parolă, locul de întâlnire), pentru că de multe ori în munca de investigații apare necesitatea unor întâlniri neprevăzute în plan.

Investigatorul va păstra legătura directă cu unii informatori, în special în locurile unde se fac mai des investigații, pentru verificarea informatorilor din rezidențe și a materialelor furnizate de ei.

Pentru aceasta, se aleg informatorii cei mai verificați, care au dat rezultate pozitive în activitatea lor și care au legături multiple.

Lucrătorul operativ va păstra personal legătura cu un număr de 10-15 informatori.

Investigatorul care va păstra legătura directă cu informatorii, trebuie să țină seama ca aceștia să fie întrebuințați, de regulă, pentru efectuarea investigațiilor celor mai

---

² Ultima frază, subliniată în original (nt. C.N.S.A.S.).

importante și urgente, precum și pentru verificarea informatorilor din rezidențe. Pentru aceasta verificarea trebuie să se facă de oameni calificați, fără să atragă după sine bănuieli sau suspiciuni din partea celor verificați.

Concomitent cu recrutarea generală a informatorului, trebuie recrutați în mod special informatori din rândurile agenților financiari, agenților de asigurare, inspectorilor sanitari etc., atât din secțiile raionale ale Sfatului Popular, cât și din cadrul Sfatului Popular al orașului.

Acești informatori, *având mai multe posibilități de pătrundere*, vor fi folosiți pentru culegerea anumitor date de investigație în locurile unde se întâmpină greutăți sau acolo unde nu există rețea informativă indiferent de principiul teritorial întrebuintat în investigație.

2. Unele probleme ale muncii cu informatorii.

După efectuarea recrutării, investigatorii trebuie să instruiască în mod amănunțit și permanent pe informator în privința purtării lui față de rudele, prietenii și alte legături ale sale, pentru a nu se desconfia față de aceștia.

La primele întâlniri, investigatorul cere informatorului să-i comunice date compromițătoare pe care le știe asupra cunoștințelor sale, atât cei de la serviciu cât și de la locul unde domiciliază. *Toate legăturile apropiate ale informatorului, indiferent dacă există asupra lor materiale compromițătoare sau nu, vor fi luate în evidență.*

Informațiile primite trebuie să fie verificate pentru a se constata gradul de obiectivitate al informatorului.

Investigatorul, convingându-se de sinceritatea și atitudinea față de muncă a informatorului, îi va încredința sarcini concrete în legătură cu obiectivele ce-l interesează.

Investigatorul trebuie să se intereseze de creșterea nivelului politic și cultural al informatorului, să-l ajute în clarificarea problemelor pe care acesta nu le poate înțelege, să se intereseze de felul său de viață și de relațiile, cunoscuții și rudele sale, iar în cazul ivirii unor greutăți, să-l ajute și să le îndepărteze.

Investigatorul nu trebuie să facă promisiuni anticipate informatorului.

În timpul întâlnirilor cu informatorul, investigatorul va trebui să aibă o ținută îngrijită, să fie demn, punctual, disciplinat, să rezolve după o matură gândire problemele ridicate de informator în legătură cu munca sa.

În timpul discuțiilor cu informatorul, lucrătorul operativ nu trebuie să întrebuițeze termenii neînțeleși de informator, trebuie să aibă o atitudine tovarășească față de acesta și să nu creeze familiarism cu el.

Numai în felul acesta investigatorul reușește să capete autoritate față de informator sau rezident. Calitățile investigatorului vor avea o mare influență asupra conduitei informatorului în executarea sarcinilor primite.

Informatorul trebuie instruit ca în zona sa de activitate să cunoască toți locatarii, cu ce se ocupă aceștia, care sunt manifestările lor, relațiile de rudenie și prietenie și, în general, orice detalii care ar putea forma obiectul unui material prețios în cazul când organele Securității Statului s-ar interesa de vreunul din ei.

Informatorul trebuie să fie capabil ca oricând să poată da relații care ar interesa pe investigator.

În afară de efectuarea investigațiilor, cei mai capabili rezidenți și informatori vor fi întrebuițați pentru descoperirea elementelor dușmănoase în jurul domiciliilor lor, în cercul cunoștințelor și legăturilor lor.

Materialul cules de aceștia îl predau investigatorului sub formă de note informative care cuprind: obiectul notei, sursa de unde a fost culeasă, semnătura cu numele conspirativ al informatorului și data când a fost întocmită.

După preluarea notelor informative, copiile lor se trimit Direcțiunilor respective, originalul însoțit de una din copii se conexează la dosarul informatorilor, iar informatorii care au dat notele continuă să supravegheze elementele dușmănoase.

În unele cazuri, cu aprobarea Direcțiunii respective, care a primit copia notei, se poate deschide acțiune informativă.

În funcție de valoarea materialului și a rezultatului obținut, se va [vor] acorda rezidenților și informatorilor premii în bani și obiecte, în conformitate cu directiva „Despre Munca cu Agentura”.

3. Case de întâlniri și conspirative.

Pentru organizarea în bune condițiuni a muncii cu rezidenții și informatorii, se creează case conspirative și de întâlnire.

Casa conspirativă este un apartament care aparține organelor Securității Statului, în care au loc întâlnirile investigatorilor cu rezidenții și informatorii.

Aceste case trebuie să fie conspirate bine față de vecini, sub formă de locuință, birouri ale unor instituții sau întreprinderi.

În cazul când este fixată ca un apartament de locuit, în mod formal se va trece ca locatar al acestui apartament unul din oamenii noștri care să locuiască acolo.

Casa de întâlnire este un apartament proprietatea unei persoane particulare, a întreprinderii sau instituției care, în baza unei convenții, este folosită vremelnic de investigatori pentru întâlnirile cu informatorii și rezidenții.

Casele conspirative și de întâlnire se creează cu aprobarea șefilor Regiunilor de Securitate și locuitorilor lor, precum și a șefului Direcției și locuitorilor săi din Aparatul Central.

Plata cheltuielilor de întreținere, impozite și chirie pentru casele de întâlnire, se face pe baza convenției cu proprietarul, lunar.

Proprietarul va da o chitanță care, aprobată de director, devine act justificativ pentru decontare.

B) Persoane nerecrutate

Atunci când în sectorul unde trebuie efectuate investigațiile nu există rețea informativă, se pot folosi și persoane nerecrutate.

Culegând în prealabil unele materiale de caracterizare despre persoanele care domiciliază în jurul obiectivului asupra căruia se efectuează investigația (paznici, administratori de imobile, responsabili de străzi, sectoriști de Miliție, locatari), investigatorul stabilește persoanele cu care se poate discuta și alegând un motiv plauzibil (legendă) provoacă o discuție cu aceștia.

Întâlnindu-se cu fiecare pe rând, investigatorul trebuie să organizeze discuția în așa fel încât, pe lângă datele ce-i sunt necesare despre obiectivul din „sarcina” de investigație, să vorbească și despre alte persoane, pentru a asigura în acest fel o cât mai bună conspirativitate.

Obținând de la aceste persoane nerecrutate datele, printre care sunt și acelea care-l interesează, investigatorul continuă câtva timp discuția cu aceștia, căutând să stabilească și anumite amănunte despre alte persoane care nu-l interesează, acoperind astfel obiectivul urmărit de dânsul.

Numai după ce investigatorul a conspirat cât se poate de bine persoana asupra căreia se fac investigații, el poate termina discuția.

Persoanele nerecrutate care dau astfel de informații nu trebuie prevenite de a nu divulga conținutul discuției și nici nu este necesar să li se ia angajament, dacă investigatorul duce discuția respectând indicațiile arătate mai sus.

Fiecare investigator trebuie să țină evidența persoanelor folosite ca surse nerecrutate. Din rândurile celor mai buni, în caz de necesitate, se pot recruta informatori.

C) Modul de obținere a materialelor de la organele de Cadre

Obținerea de materiale de la Serviciile de Cadre ale instituțiilor și întreprinderilor se face în caz excepțional și numai *cu aprobarea șefului Direcției*.

Pentru efectuarea unor „sarcini” de investigație, când este necesar obținerea unor date care nu pot fi găsite decât în dosarul personal de la Serviciul de Cadre al instituției sau întreprinderii unde lucrează cel investigat, se va putea cere ajutorul Direcțiilor sau Serviciilor Informative, care se ocupă de întreprinderea sau instituția respectivă.

În această situație nu este voie să fie desconspirată persoana de care se interesează investigatorul.

D) Materiale de la arhivă

Verificarea persoanelor prin arhivă se face – de regulă – de Direcțiile care le verifică sau le are [au] în acțiune informativă.

Numai în cazuri excepționale, verificarea la arhivele Ministerului Securității Statului se face de către investigator.

În cazurile când investigatorul are sarcina de a căuta la arhivele Securității o persoană, el întocmește o „notă de căutare” pe baza căreia extrage de la arhivă materialul privind pe aceasta și dacă faptele s-au petrecut în raza de activitate a unității din care face parte, verifică dacă cele arătate corespund adevărului, completându-le cu materialul rezultat din teren.

IV. Felul în care se fac investigațiile

Investigațiile se efectuează pe baza „sarcinii” scrise, semnată de șeful Direcției sau locțiitorul său, conform formularului anexă.

Investigațiile necesare pentru scopurile proprii informative ale Direcției Operative, se fac cu aprobarea ministrului sau adjunctului său, iar în exterior cu aprobarea șefului Regiunii sau a locțiitorilor săi.

Investigațiile urgente se execută în Centrală numai cu aprobarea ministrului sau adjunctului său, iar în unitățile exterioare cu aprobarea șefului Direcțiunii Regionale sau a locțiitorilor săi.

Toate punctele din „sarcina” de investigații trebuie să fie completate în întregime, clar și concret.

Trebuie completate în mod obligatoriu următoarele puncte din „sarcina” de investigație: numele și prenumele, data și locul nașterii, domiciliul, întreprinderea unde lucrează, date ajutătoare despre individ, ce trebuie să stabilească investigația, ce surse nu pot fi folosite în timpul investigațiilor, cine cere investigația și pentru ce o cere, precum și termenul necesar de executare, ținând seama de faptul că necompletarea lor îngreunează sau chiar uneori face imposibilă efectuarea investigației.

Ofițerul care întocmește „sarcina” de investigație este obligat să acorde o atenție deosebită punctului din „sarcină” în care se arată „*care sunt sursele de informare care nu pot fi folosite de investigator*”, aceasta fiind o condițiune importantă pentru îndeplinirea calitativ bună a celor cerute prin „sarcină”.

„Sarcina” de investigație este trimisă Direcției Operative din Minister, iar în exterior Serviciului (Secției) de Investigații, acestea la rândul lor – după ce au înregistrat-o, o repartizează pentru executare subunității respective.

Investigatorul, primind „sarcina” de investigație, o înregistrează în evidența sa, apoi o studiază constatând de la cine vine lucrarea, cine este persoana de investigat, ce se cere despre aceasta, care sunt datele ajutoare și ce surse nu pot fi folosite.

Verifică la fișier dacă s-au mai efectuat investigații asupra acestei persoane. După aceasta face verificarea la fișierul „pe străzi”, pentru a stabili dacă există prin apropiere informatori și *dacă nu cumva persoana are legături cu vreun informator.*

Caută la evidența Buletinului Biroului Populației, pentru a confrunța domiciliul indicat cu cel real, verifică și completează datele de stare civilă, dacă acestea nu sunt suficiente.

Caută de asemenea la evidența fișelor de populație și cărțile de imobil de la Miliție, pentru a obține domiciliile anterioare, în cazul când individul a domiciliat sau domiciliază de mai mulți ani în localitate.

După obținerea acestor date, își face un plan de acțiune pe ziua în curs și se deplasează la domiciliul actual al individului unde obține material asupra activității și relațiilor din timpul când locuiește acolo.

Caută pe cât îi este posibil să folosească pentru obținerea materialului pe rezident, sau pe unul sau mai mulți informatori. De la aceștia primește rapoarte informative scrise și numai în cazuri excepționale, când informatorul este neștiutor de carte, primește aceste rapoarte informative verbal, redactându-le ulterior sub formă de notă.

În cazurile când rapoartele informative sunt scrise, ele cuprind: conținutul raportului, sursele care au fost folosite, semnătura cu numele conspirativ (citeț) și data când s-a întocmit raportul.

Pentru ca investigatorul să aibă o imagine mai clară asupra felului practic cum se efectuează unele investigații în teren, vom exemplifica cazuri de investigație simplă și un caz de investigație complexă.

De pildă:

Pentru a se efectua o *investigație simplă*, o Direcțiune Informativă, trimite „sarcină” de investigație despre numitul Paraschiv Ioan, cu domiciliul în București, str. Batiștei nr. 11, menționând că o interesează dacă susnumitul primește corespondență din străinătate și dacă acesta vine în vizită numitul Eterty Jean, în vârstă de 50 de ani.

De asemenea, indică să nu se ia relații de la numitul Roșeanu Martin, colocatar.

Investigatorul primind această „sarcină” și studiind-o, constată că este o investigație simplă și consultând lista informatorilor săi, găsește că portarul imobilului este încadrat în agentură.

În acest sens, el își întocmește un plan în care fixează ca puncte urmărirea corespondenței primită de obiectiv și identificarea persoanelor care-l vizitează și printre care trebuie să apară și numitul Eterty Jean.

Apoi el ia legătura cu informatorul căruia îi descrie planul său și îi indică eventuale procedee pe care le-ar folosi pentru a îndeplini sarcina.

În cazul când informatorul nu este în măsură să posede pe loc datele arătate de investigator, i se fixează un termen în care informatorul să culegă datele indicate de investigator și pe care să le predea printr-un raport informativ, scris.

Într-un alt caz, investigatorul primind aceeași lucrare spre executare, nu mai are posibilitatea de a folosi agentura informativă, neavând-o creată în jurul domiciliului individului indicat.

În această situație, investigatorul deplasându-se pe teren, identifică câteva persoane pe care le folosește ca „surse nerecruitate” sau, în caz de necesitate, după verificare,

recrutează pe una din ele pentru a identifica obiectivul indicat în „sarcină”. Informatorul recrutat este folosit în continuare în munca de investigații.

Pentru a se efectua o *investigație complexă*, o Direcțiune Informativă trimite „sarcina” de investigație despre numitul Untaru Aurel, născut la 25 august 1916 în București, domiciliat în București, cal. Călărași.

Ca date ajutătoare arată că obiectivul în anul 1940 a fost membru activ al mișcării legionare.

În cartierul unde a domiciliat în acea perioadă indică să nu se ia legătura – în cazul când se identifică – cu numitul Stănoiu Gheorghe, preot la biserica Lucaci, care domiciliază împreună cu părinții și un frate în str. Fetițelor nr. 8.

Studiind lucrarea, pentru a afla domiciliul, investigatorul a mers la evidența Buletinelor Biroului de Populație, unde a constatat că individul domiciliază în cal. Călărași nr. 172, raionul Tudor Vladimirescu.

De asemenea, consultând fișele Evidenței Populației, a stabilit că individul a mai domiciliat până în anul 1928 în cal. Șerban Vodă nr. 114; între anii 1928-1935 în șos. Giurgiului nr. 65; din anul 1935 și până în anul 1939 în str. Izvor nr. 84; din anul 1939 până în anul 1944 în str. Lucaci nr. 27, iar din anul 1944 până în prezent, la domiciliul actual.

Investigatorul, obținând aceste date, vede clar, *conform principiului teritorial care stă la baza muncii de investigații*, că lui îi revine sarcina de a efectua investigații în cal. Călărași nr. 172 și str. Lucaci nr. 27, care aparțin secției în care lucrează, iar pentru celelalte adrese face „note” raioanelor Nic. Bălcescu și V.I. Lenin. (În provincie se fac note în sectoare și zone, așa cum s-a făcut împărțirea, corespunzând împărțirii Miliției).

Verificând ce informatori are la cele două adrese, găsește că la domiciliul din cal. Călărași nr. 172 are informatorul cu dosarul nr. 463, iar pentru domiciliul din str. Lucaci nr. 27 are rezidentul dosar 15 care deservește str. Lucaci și str. Fetițelor.

Pentru domiciliul din str. Lucaci nr. 27 unde are rezident, investigatorul își face un plan cu întrebările la care trebuie să răspundă rezidentul și agentura sa, pentru a se stabili ce-l interesează privind perioada anilor 1939-1944.

La predarea punctelor ce interesează, rezidentul a comunicat că el cunoaște pe cel în cauză și că doi informatori din rețeaua lui pot să dea relații amănunțite și că rezultatul îl va comunica peste 4 zile la orele 17 în locul de întâlnire obișnuit.

Pentru informatorul din cal. Călărași nr. 172 își pregătește un plan de discuție din care să reiasă activitatea obiectivului în perioada 1944 până în prezent.

La predarea punctelor informatorului pentru domiciliul actual, acesta a dat investigatorului informațiile pe loc.

Așa cum s-a constatat din studierea evidențelor Buletinelor Biroului Populației, fișelor și cărților de imobil ale Miliției, investigatorul a luat măsuri pentru verificarea perioadelor, de la adresele din cal. Șerban Vodă, șos. Giurgiului și str. Izvor, care se găsesc în alte raioane, concomitent cu acțiunea întreprinsă în secția sa.

Pentru aceasta a făcut notă raionului Nicolae Bălcescu în care a indicat numele individului cu toate datele de stare civilă și domiciliile din cal. Șerban Vodă nr. 114 și șos. Giurgiului nr. 65, cerând să se facă investigații pentru stabilirea comportării și activității, pentru cunoașterea rudelor și relațiilor, dând totodată elemente ajutătoare.

A mai făcut o „Notă” la raionul V.I. Lenin, dând de asemenea numele și datele respective despre individ, pentru a se efectua investigații în str. Izvor nr. 84, unde a domiciliat între anii 1935-1939.

Șeful raionului Nicolae Bălcescu a studiat cele două note primite de la raionul Tudor Vladimirescu și le-a repartizat investigatorilor în zonele cărora figurează adresele indicate ca domiciliu ale individului.

Ambii investigatori au controlat la fișier și în evidențe dacă, în străzile respective în apropierea domiciliilor indicate, au informatori și, constatând că nu au, s-au deplasat la Miliție, [cerând] cartea de imobil, unde au căutat fișele imobilelor respective pentru a identifica și alte persoane care au mai domiciliat în acel imobil sau în vecinătate, în perioadele respective.

Investigatorul care a avut însărcinarea de a verifica perioada de la domiciliul din cal. Șerban Vodă nr. 114, nu a găsit cartea de imobil și s-a deplasat în consecință în strada respectivă, unde a găsit pe numitul Janculescu Dionisie, pensionar, fost muncitor la primăria orașului, care și-a amintit de familia Untaru Dumitru și de fiul lor Untaru Aurel.

Investigatorul, dându-se drept funcționarul unei întreprinderi unde Untaru Aurel a făcut o cerere de angajare, a cules date de la numitul Janculescu Dionisie.

Investigatorul care a avut sarcina de a verifica perioada din șos. Giurgiului nr. 63, a luat legătura cu delegatul de stradă pe care îl verificase și asupra căruia poseda informații pe care le culesese cu ocazia unei lucrări avute pe acea stradă și sub pretextul că se interesează de anumite date despre locatarii care au domiciliat sau domiciliază în aceeași stradă, s-a interesat și de numitul Untaru Aurel și de rudele acestuia.

Investigatorul a pus în așa fel problema persoanei cu care a discutat, încât aceasta să nu sesizeze că se interesează în mod deosebit de individ. El a ținut seamă ca informațiile culese să privească cât mai multe persoane din această stradă sau imobil, pentru a deruta pe cel cu care a luat legătura.

Investigatorul de la Raionul V.I. Lenin, care a avut sarcina de a verifica obiectivul în str. Izvor nr. 84, consultând cartea de imobil și fișele de imobil de la Miliție, a găsit că între anii 1939-1944, au locuit în acest imobil 8 persoane, dintre care se mai găsesc și în prezent în acel imobil, 3 persoane.

S-a deplasat apoi la adresa respectivă și a cules relații despre aceștia, interesându-se îndeosebi dacă sunt elemente atașate regimului nostru și pot fi sincere în cazul când li s-ar cere anumite relații.

Din informațiile primite, a constatat că două din cele trei persoane sunt elemente atașate, locuiesc de mult în imobil și se poate discuta cu ele.

Investigatorul, prezentându-se ca organ al Secției de Recensământ al Sfatului Popular, a purtat și aici discuții despre locatarii străzii care au domiciliat între anii 1939 până în prezent și a aflat cu ocazia aceasta, date despre individ.

Centralizând materialul, după ce s-a convins că răspunde la punctele cerute în „sarcina” de investigație, întocmește referatul de investigații.

Investigatorul predă apoi referatul spre analiză și corectare șefului său direct, care, constatând că referatul este complet, răspunzând „sarcinii” de investigații, îl prezintă pentru semnare și-l trimite Direcțiunii sau Serviciului care a cerut investigația.

Referatul de investigații se bate la mașină în original și copie.

Copia este clasată la dosarul de lucrări, după ce înainte s-a întocmit o fișă nominală a persoanei din referat, care se clasează într-un fișier strict alfabetic.

Odată cu copia, se clasează și manuscrisul referatului la care se anexează „sarcina” de investigații, deoarece aceasta nu se mai restituie Direcțiunii care a emis-o.

Prin manuscris se înțelege tot materialul scris de mână atât de investigatorul care a redactat referatul, centralizând informațiile culese, cât și răspunsurile la note, scrise de investigatorii din alte zone, cărora li s-a cerut să facă investigații despre obiectiv.

Nota de investigații se completează pe verso cu numele investigatorului, data când a început și data când a sfârșit investigația, precum și sursele de informare folosite.

V. Evidența

Serviciile, Secțiile și Birourile de Investigații, au următoarele evidențe:

1. Fișierul alfabetic cu evidența nominală a persoanelor despre care s-au făcut investigații, conform modelului anexat.

2. Fișierul alfabetic al informatorilor și rezidenților.

3. Fișierul informatorilor, rezidenților și a legăturilor lor, alfabetic, pe străzi, conform împărțirii teritoriale.

Aceste evidențe sunt necesare:

a) Pentru a se verifica dacă s-au mai făcut investigații asupra persoanei respective.

b) Pentru a se verifica dacă „sarcina” de investigație privește pe unul din informatorii sau rezidenții din agentură.

c) Pentru a găsi sursa cea mai potrivită obținerii informațiilor, pentru a preveni desconspirarea în cazul când „sarcina” de investigație se referă la o legătură a unui informator sau rezident.

De precizat că la fișele informatorilor cât și la fișele rezidenților se va trece numărul dosarului, iar la fișele legăturilor se va trece numărul dosarului informatorului care are legătura.

d) Fișierul alfabetic „pe străzi” este absolut necesar pentru a găsi mai cu ușurință informatorii, putându-se astfel trece direct la efectuarea investigațiilor.

4. Registrul de evidență a lucrărilor intrate și ieșite, cuprinzând: indicativul Direcțiunii care a cerut investigația cu numărul de ieșire și data, numărul de înregistrare, la cine a fost repartizată pentru efectuare, semnătura celui care a primit-o, data ieșirii referatului de investigație.

5. Condica de scăderi care cuprinde numărul de ieșire, data când a fost predată și semnătura celui care a primit referatul de investigații.

Registrul de evidență lucrărilor și condica de scăderi sunt necesare pentru a se ține o evidență cât mai clară, având în vedere numărul mare de lucrări de investigații care se cer și se efectuează.

VI. Timpul de păstrare a materialului

Copiile lucrărilor de investigație efectuate se păstrează pentru exploatare la Serviciul de Investigații timp de 3 ani, după care se distrug, dar fișele rămân la fișier.

Fișele informatorilor se păstrează atât timp cât informatorul este utilizat în muncă, în caz de excludere a informatorului din rețea, dosarul se predă arhivei, iar mapa anexă cu materialul se va distruge cu aprobare, întocmindu-se proces-verbal.

Directiva „DESPRE MUNCA INFORMATIVĂ DE INVESTIGAȚII A ORGANELOR MINISTERULUI SECURITĂȚII STATULUI”, va fi prelucrată cu toți lucrătorii operativi din Aparatul Central și Exterior, care lucrează cu agentura.

Ministru al Securității Statului
General-locotenent
Al. Drăghici

A.C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar 108, ff. 3-16